

SUNDHEDSSTYRELSEN

‘Underernæring: Opsporing, behandling og opfølgning af borgere og patienter i ernæringsrisiko’

Ny vejledning om underernæring

Temadag ifm. Ernæringsugen på Roskilde Rådhus, 3. november 2022

Tatjana Hejgaard, chefkonsulent i Sundhedsstyrelsen (thv@sst.dk)

Formålet med vejledningen

Underernæring hos syge og hos ældre borgere har negative konsekvenser som fx nedsat immunforsvar, hyppige infektioner, tab af muskelmasse og nedsat funktionsevne

- ➡ Forringet livskvalitet for den enkelte
- ➡ Hyppigere genindlæggelser
- ➡ Øget dødelighed

Formål: At forebygge og behandle underernæring i Danmark

- Vurdere risikoen for underernæring
- Give borgere og patienter en målrettet ernæringsbehandling

Vejledning for underernæring der omfatter hele patientforløbet

- Alle sektorer (kommune, sygehus og almen praksis)
- Ældre borgere og patienter i ernæringsrisiko eller med underernæring

Organisering omkring arbejdet med opdateringen

Sundhedsstyrelsen: **Projektgruppe** og **styregruppe** på tværs af 4 enheder

Krav: Indsatser i vejledningen skal kunne gennemføres indenfor eksisterende økonomiske rammer i kommuner og regioner

Indledende drøftelser i Sundhedsstyrelsen og **Indledende workshop:** November 2019

- 'Behovsafdækning fra Sundhedsstyrelsens workshop vedrørende vejledning om screening og behandling af ernæringsmæssig risiko'

Arbejdsgruppe: 12 eksperter omkring underernæring

- Ny evidens, praksisnær viden og erfaring omkring håndtering af ernæringsindsatser
- Dække samtlige målgrupper i de forskellige sektorer

Forhøring: Februar-marts 2021

- Social- og Ældreministeriet, Sundhedsministeriet, Danske Regioner, KL, Danske Patienter, Dansk Pædiatrisk Selskab, DSAM og Dansk Selskab for Patientsikkerhed (PS!)

Høring: Juni-juli 2021

Offentlig høring via Høringsportalen og inviterede høringsparter

➡ **42 Høringssvar:** August-november 2021

➡ **Vejledningen publiceret 3. maj 2022**

Grundlag for den nye vejledning

Bedre sammenhæng i borger-/patientforløbene

- Styrke indsatsen på tværs af sektorer
- Samle vejledningerne for kommune (EVS) og sygehus (vejledning)
- Understøtte fælles terminologi omkring ernæringsindsatsen
- Sætte mere fokus på indsatsen i almen praksis
- Inkludere alle aldersgrupper
- Mere om ernæring i praksis

➡ En samlet vejledning om underernæring for kommune, sygehus og almen praksis

"Underernæring: Opsporing, behandling og opfølgning af borgere og patienter i ernæringsrisiko.
Vejledning til kommune, sygehus og almen praksis"

Desuden opdateres de **6 understøttende materialer** fra 'God mad – godt liv'

Terminologi omkring indsatsen overfor ernæringsrisiko

Forebyggelse - i kommunen

Opsporing, behandling og opfølgning af borgere og patienter i ernæringsrisiko:

- **Opsporing** - i kommunen, på sygehus, i almen praksis
- **Behandling af ernæringsrisiko:** - i kommunen, på sygehus, i almen praksis

- **Udredning**

- Identifikation af risikofaktorer
- Vurdering af behov (energi, protein og væske)

- **Ernæringsbehandling**

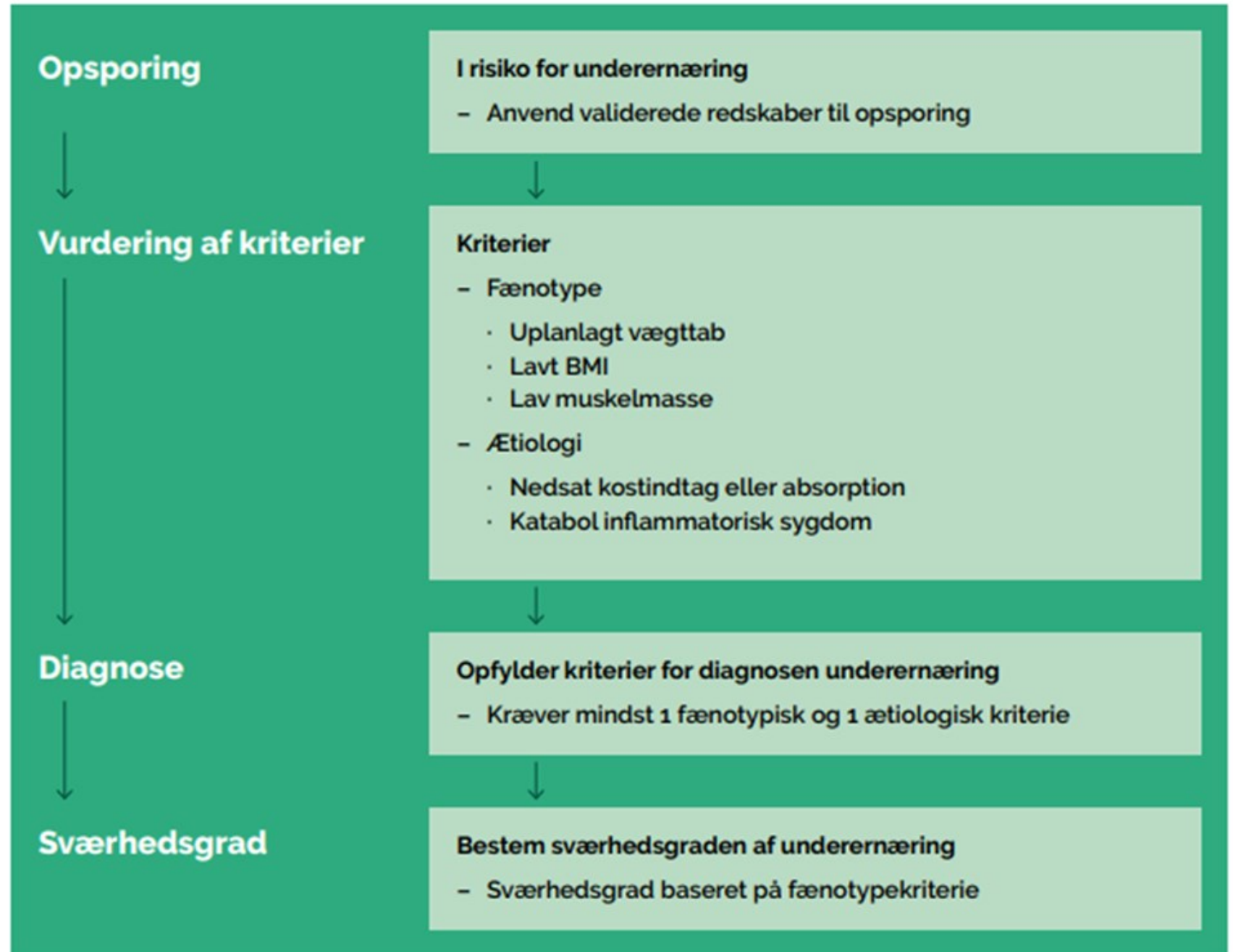
- Udarbejdelse af ernæringsplan (kostform i forhold til behov og risikofaktorer) og administration af ernæringsplan (indgift og udførelse)
- Tværfaglig ernæringsbehandling (samarbejde mellem diverse faggrupper)
- Individuel ernæringsbehandling (herunder individuel diætbehandling, sondeernæring og parenteral ernæring)

- **Opfølgning** - i kommunen, på sygehus, i almen praksis

- **Monitorering**
- **Evaluering**
- **Afslutning**

Diagnosen underernæring

Cederholm et al.
J Cachexia Sarcopenia Muscle 2019;10(1):207-17
GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition

Flowdiagram for opsporing, behandling og opfølgning - i kommunen:

Ældre borgere i kommunen

Opsporing:

Vejning - Uplanlagt vægttab

Hverdagsobservationer

Tab af fysisk funktionsevne

EVS

Behandling:

- Udredning:

Afhængigt af score i EVS

Grundigere udredning af vægtstatus, spisevaner og risikofaktorer

-Ernæringsbehandling:

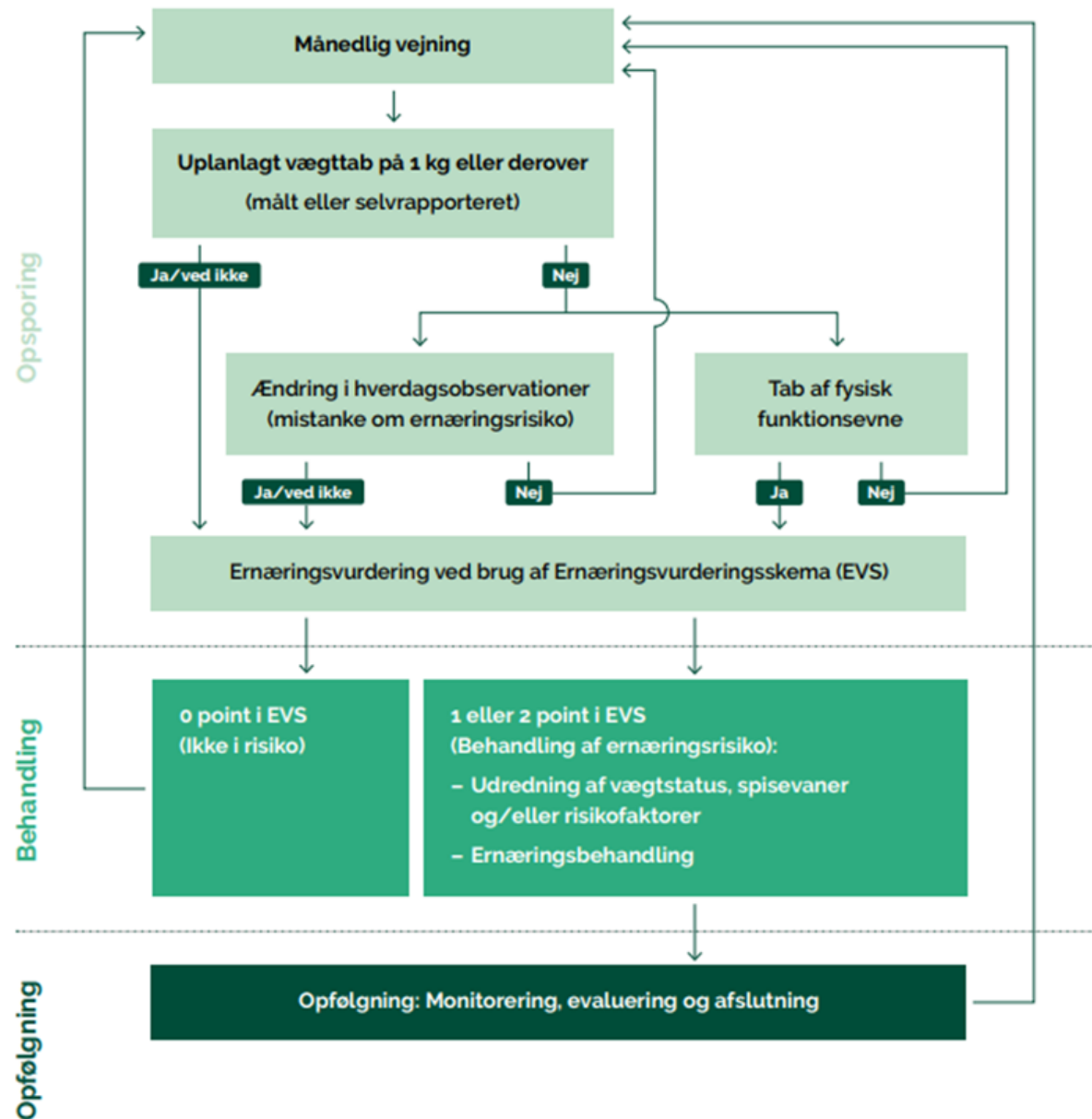
Mål for ernæringsbehandlingen

Ernæringsplan, hensyn til ernæringsbehov og risikofaktorer - Kostform

Opfølgning:

Monitorering, evaluering og justering, afslutning

Dokumentation og kommunikation

Flowdiagram for opsporing, behandling og opfølgning - for indlagte patienter på sygehus: Voksne patienter (>18 år)

Opsporing:

NRS-2002

Ernæringstilstand (BMI, uplanlagt vægttab, nyligt kostindtag)

Sværhedsgrad af sygdom

Alder

Behandling af ernæringsrisiko:

- Udredning:

Risikofaktorer og NIS

Stille diagnosen underernæring

Ernæringsbehov fastlægges

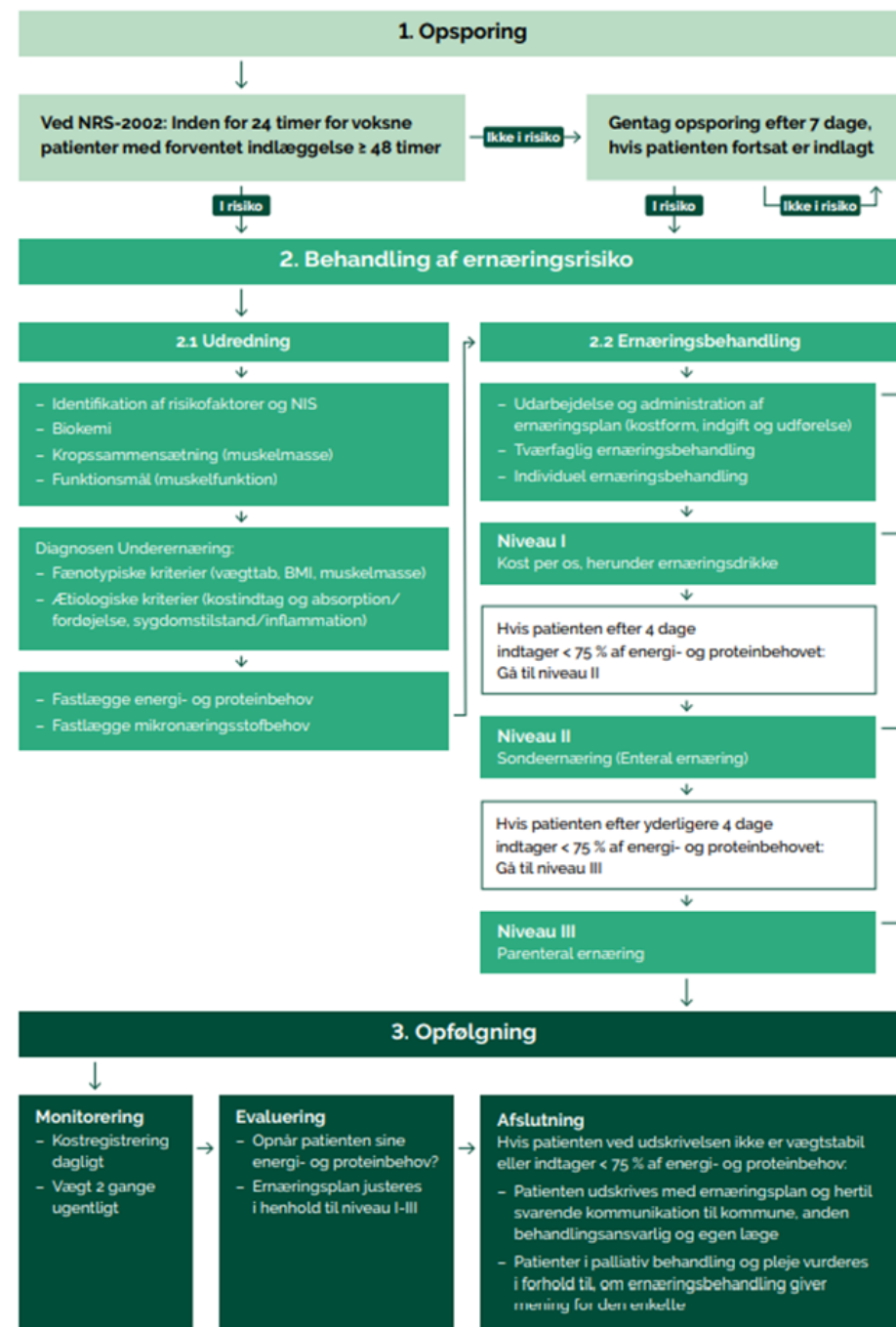
- Ernæringsbehandling:

Ernæringsplan - Kostform og overgang mellem kostformer

Opfølgning:

Monitorering, evaluering og justering, afslutning

Dokumentation og kommunikation

Flowdiagram for opsporing, behandling og opfølgning af ernæringsrisiko - i almen praksis

Voksne patienter (>18 år)

Opsporing:

Opportunistic og systematisk

Vejning

Uplanlagt vægttab

Fysisk funktionsevne

Behandling af ernæringsrisiko:

- Udredning:

Risikofaktorer

Stille diagnosen underernæring

- Ernæringsbehandling:

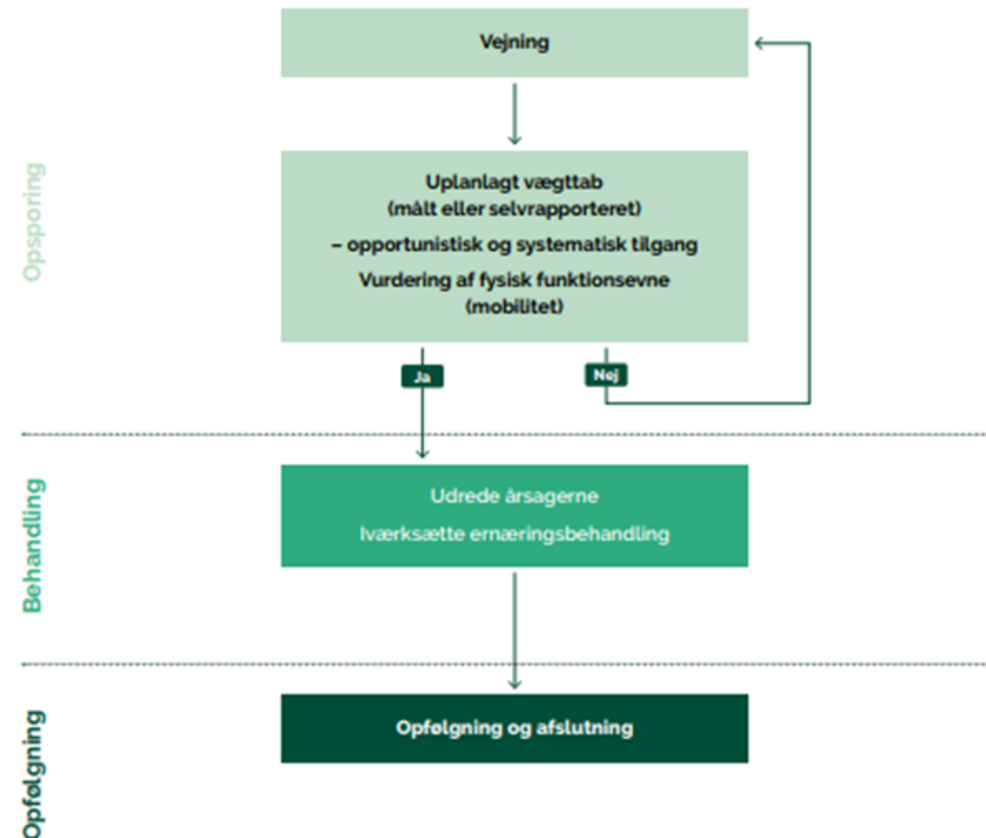
Vejledning om kostform

Evt. ernæringsplan, viderehenvisning, ordinering af ernæringspræparater

Opfølgning:

Monitorering af vægt og evt. ernæringsplan

Evt. opfølgning i kommunen

Ernæring i praksis ved ernæringsrisiko og underernæring

Kostformer – kostformer, ernæringspræparater, parenteral ernæring, risiko for RFS

Yderligere fokusområder i en ernæringsbehandling – fysisk funktionsevne, måltidets rammer og pårørende

Kompetencer – faggruppers specifikke ernæringsmæssige kompetencer

Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde – meddelelsesformer og strukturer, der sikrer koordinering, implementering og opfølgning af ernæringsindsatser på tværs af sektorer

12 Bilag – eksempler:

Uddybet om effekten af ernæringsindsatser

Definitioner og begreber

Lovgrundlag

Div. skemaer til bestemmelse af ernæringsrisiko (NRS-2002 og EVS), ernæringsbehov og risikofaktorer

Sundhedsstyrelsens bidrag til implementering af den nye vejledning

Forberedende oplæg

- Sundhedsstyrelsens Kommune- og praksisteam, internt møde (010721)
- Forum for Underernæring, medlemsmøde (090821)
- FaKD (Fagligt Selskab af Kliniske Dætister), årsmøde (291021)
- NNE-REHPA (Nationalt Netværk for Ernæringsindsatser i Rehabilitering og Palliation), netværksmøde (210422)

Lanceringsoplæg

- Dansk Selskab for Klinisk Ernæring/DSKE, årsmøde (060522)

Implementeringsoplæg

- ONCA (Optimal Nutrition Care for All), europæisk konference (160522)
- Den nationale gruppe af kommunale kostkonsulenter, ERFA-dag i Kost & Ernæringsforbundet (190522)
- *Artikel i Diætisten nr. 177, juni 2022*
- The Nordic Nutrition Academy, møde (121022)
- Ernæringssymposium – EATEN og DSKE, Ernæringsugen (021122)
- Temadag – DSKE, Roskilde Kommune, ONCA Danmark og Alliancen mod Underernæring, Ernæringsugen (031122)
- Nollvisionen för underernäring hos äldre, webinar (111122)

Her finder du vejledningen, materiale og inspirationsbanken:

- **Ny vejledning**

Underernæring:

Opsporing, behandling og opfølgning af borgere og patienter i ernæringsrisiko
Vejledning til kommune, sygehus og almen praksis

www.sst.dk/vejledning-om-underernaering

- **Materialer om underernæring**

Understøtter vejledningen og ernæringsindsatsen med fokus på fakta og øgede handlekompetencer ift. at forebygge vægttab, give inspiration til mellemmåltider, indkøb og opskrifter, vejeskema mv.

www.sst.dk/Materialer-om-underernaering

- **Inspirationsbanken Bedre måltider til ældre**

Fx 22 cases direkte relateret til ernæring

<https://www.sst.dk/da/bedremaaltider>

Tak 😊

